

Handboek Opleidingscommissies REBO

versie 1 juni 2017

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Positie en rol van de OC in de onderwijsorganisatie.....	3
1.1 Facultair overleg Opleidingscommissies	4
2. Samenstelling van de opleidingscommissies	4
2.1 Samenstelling Opleidingscommissies	5
2.1.1 Opleidingscommissies Rechtsgeleerdheid	5
2.1.2 Opleidingscommissie Economie.....	5
2.1.3 Opleidingscommissie Bestuurs- en Organisetiwetenschap	5
2.1.4 REBO Opleidingscommissie onderzoeksmasters	5
2.1.5 Facultair overleg OC's	5
3. Taken en bevoegdheden van de opleidingscommissie.....	6
4. OC vergaderingen.....	6
5. Belangrijke onderwerpen voor de opleidingscommissie	7
5.1 Onderwijs- en examenregeling	7
5.2 Kwaliteit van het onderwijs.....	9
5.3 Klachten over de kwaliteit van het onderwijs.....	9
5.4 Cursusaanbod.....	10
5.5 Rapporten ten behoeve van (interne) certificering en (her)accreditaties.....	10
6. Andere medezeggenschapsorganen	10
6.1 Faculteitsraad.....	10
6.2 Het REBO-studentoverleg	10
6.3 VIDUIS.....	11
6.4 Speciaal voor Rechtsgeleerdheid: JSVU Studentenbelang.....	11
6.5 Speciaal voor Economie: het StIB.....	11
6.6 Speciaal voor Bestuurs- en Organisetiwetenschap: Studentbelang	11
6.7 Voorbereidend overleg	11
7. Tijdsbesteding	12
8. Benoeming, opvolging en vervanging	12
9. Klachten.....	13
Bijlage 1: Overzicht contactgegevens OC's en verdere info	14
Bijlage 2: Beknopt overzicht van activiteiten van OC-leden	15
Bijlage 3: Tips voor OC-studentleden.....	16
Bijlage 4: Relevante artikelen uit de WHW.....	17
Bijlage 5: Tekst uit 'Handreiking verantwoordelijkheden t.a.v. de kwaliteit van opleidingen'	19

Inleiding

Deze handleiding is bedoeld voor leden van opleidingscommissies (OC's) van de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO). Deze handleiding beschrijft de samenstelling, de taken en de werkwijze van opleidingscommissies en de functie van het facultair overleg OC's. Waar nodig wordt een onderscheid gemaakt tussen docentleden en studentleden. Indien het onderscheid niet wordt gemaakt, houdt dit in dat de informatie voor beide groepen gelijk is.

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- positie en rol van de OC in de onderwijsorganisatie (paragraaf 1)
- samenstelling en taken van de opleidingscommissie (paragraaf 2 en 3)
- OC- vergaderingen en belangrijke onderwerpen voor de OC (paragraaf 4 en 5)
- andere medezeggenschapsorganen (paragraaf 6)
- praktische zaken: tijdsbesteding (paragraaf 7), benoeming en opvolging (paragraaf 8) en klachtenregelingen (paragraaf 9)
- Overzicht contactgegevens OC's en info (bijlage 1), overzicht activiteiten (bijlage 2), tips voor OC-studentleden (bijlage 3) en relevante artikelen uit de WHW (bijlage 4)
- tips en aanbevelingen voor studentleden (bijlage 3)

1. Positie en rol van de OC in de onderwijsorganisatie

De opleidingscommissie (OC) is een medezeggenschapsorgaan en functioneert los van het bestuur. Het orgaan geeft (gevraagd en ongevraagd) adviezen over de inhoud, organisatie, programmering en kwaliteit van het onderwijs en heeft per september 2017 instemmingsrecht ten aanzien van (een deel van) de onderwijs- en examenregeling (OER). REBO heeft de volgende OC's:

- OC Economie
- OC Bestuurs- en organisatiewetenschap
- OC Bachelor RGL
- OC Masters RGL
- REBO OC onderzoeksmasters

Adviezen van de OC's zijn gericht aan de onderwijsdirecteur. Van de onderwijsdirecteur wordt verwacht deze adviezen te wegen, te vertalen in maatregelen van beleid en bestuur en de genomen beslissingen terug te koppelen naar de OC.

De OC heeft de volgende taken:

- signalering aan de hand van kwaliteitszorginstrumenten zoals evaluaties; (check)
- reflectie op zelfstudies voor visitatie, de OER, onderwijs hervormingen e.d; (check)
- advisering en instemming over zaken die het onderwijs betreffen. (plan en act)

De OC communiceert met

- het facultair overleg OC's (zie par. 1.1) over opleidingsoverstijgende zaken;
- de onderwijsdirecteur over zelfstudies voor visitatie, de OER, onderwijs vernieuwingen, de resultaten en verbetermaatregelen naar aanleiding van de cursus evaluaties;
- studenten en docenten over de kwaliteit van de opleiding of het programma en de resultaten van de cursus evaluaties.

1.1 Facultair overleg Opleidingscommissies

Om onderlinge afstemming – indien mogelijk - tussen de verschillende OC's te waarborgen, informatie-uitwisseling te bevorderen en samenwerking te stimuleren is op facultair niveau een overleg met alle voorzitters (docenten) en vice-voorzitters (studenten) van de verschillende OC's ingesteld. Dit overleg staat onder leiding van de vice-decaan en waarborgt tevens dat de vice-decaan goed op de hoogte is van wat er in de verschillende departementale OC's speelt. Het facultair overleg OC's komt minimaal een keer per jaar bijeen.

Het facultair overleg OC's heeft de volgende taken:

- faculteitsbrede informatie-uitwisseling over good practices binnen de opleidingen (plan, do)
- signalering van opleidingsoverstijgende thema's; (check)
- advisering over opleidingsoverstijgende zaken die het onderwijs betreffen. (plan en act)

Het facultair overleg OC's communiceert met:

- de Board of Studies (BOS) Onderwijs / Onderzoek over universitair, facultair en opleidingsoverstijgend onderwijsbeleid en analyses van in- en externe monitors en verbetermaatregelen (via de vice-decaan);
- de OC's over belanghebbende facultaire en opleidingsoverstijgende zaken.

Het facultair overleg OC's wordt ondersteund door een facultair secretaris.

2. Samenstelling van de opleidingscommissies

In een opleidingscommissie zijn studenten en docenten vertegenwoordigd die aan de desbetreffende opleiding(en) verbonden zijn. Bij een opleidingscommissie zijn de volgende personen betrokken:

- docentleden: vertegenwoordiging van docenten
- studentleden: vertegenwoordiging van studenten
- voorzitter en vice-voorzitter (een docent en een student)
- (ambtelijk) secretaris die de OC ondersteunt
- onderwijsdirecteur: vertegenwoordiging van het bestuur van het departement
- eventueel andere, door de opleidingscommissie uit te nodigen gasten (t.b.v. specifieke agendapunten)

De Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) schrijft pariteit voor: in een opleidingscommissie worden evenveel studentleden als docentleden benoemd. De voorzitter kan een van de leden zijn, maar ook iemand die formeel geen lid is van de OC (onafhankelijk voorzitter).

De voorzitter leidt de vergaderingen en stelt de agenda op. Binnen REBO zijn de voorzitters in de regel docenten. Het is aan te bevelen om ook binnen de studentengeleding één van de studentleden als voorzitter aan te wijzen, die dan tevens vice-voorzitter is van de OC en als aanspreekpunt fungeert voor de voorzitter .

2.1 Samenstelling Opleidingscommissies

2.1.1 Opleidingscommissies Rechtsgeleerdheid

In de OC Bachelor Rechtsgeleerdheid zijn drie afdelingen binnen het departement vertegenwoordigd door één docentlid (Privaatrecht, Strafrecht en Europees en Internationaal recht). De afdeling Staats- en bestuursrecht en Rechtstheorie heeft twee docentleden vanwege het feit dat dit vroeger twee aparte afdelingen waren. De bachelorstudenten worden vertegenwoordigd door vijf studentleden (liefst verspreid over verschillende cohorten), zodat er evenveel student- als docentleden in de OC Bachelor zijn.

In de OC Masters zijn de negen eenjarige masterprogramma's van het departement Rechtsgeleerdheid elk vertegenwoordigd door een docent verbonden aan een van de masterprogramma's. De verschillende masterprogramma's worden daarnaast vertegenwoordigd door studentleden.

2.1.2 Opleidingscommissie Economie

Hoewel Economie formeel (volgens het faculteitsreglement) een aparte OC voor de bachelor en de masters heeft, is er in de praktijk sprake van één gezamenlijke OC met een aparte kamer voor de bachelor en een aparte kamer voor de academische masters. De OC heeft één voorzitter, maar vergadert wel apart over OER, vakteksten en evaluaties over de desbetreffende opleidingen.

De OC bachelor telt vier docent- en vier studentleden. De OC van de academische masters telt eveneens vier docent- en vier studentleden. Bij de samenstelling van de OC wordt nadrukkelijk gekeken naar een zo representatief mogelijke mix van docenten, verdeeld over bachelorjaren en masterprogramma's. De studentleden zijn afkomstig van de master International Economics and Business met twee leden (de grootste master, onderverdeeld in vier programma's), de master Economic Policy met één lid en de master Law and Economics (MSc) met één lid.

2.1.3 Opleidingscommissie Bestuurs- en Organisatiewetenschap

Vanwege de beperkte omvang van het departement heeft Bestuurs- en Organisatiewetenschap een gezamenlijke opleidingscommissie voor bachelor en master met vier student- en vier docentleden. Bij de samenstelling van de OC wordt nadrukkelijk gekeken naar een zo representatief mogelijke mix van docenten, verdeeld over bachelorjaren en masterprogramma's. Bij de studentleden is tenminste één lid masterstudent. Daarnaast geldt voor één student een afwijkende zittingsperiode, beginnend en eindigend in februari, om de continuïteit te waarborgen. Eén van de docentleden is voorzitter.

2.1.4 REBO Opleidingscommissie onderzoeksmasters

De REBO opleidingscommissie onderzoeksmasters bestaat uit drie docent- en drie studentleden. Een van de docentleden is voorzitter.

2.1.5 Facultair overleg OC's

Het facultair overleg OC's bestaat uit de voorzitters en vice-voorzitters van alle OC's van de faculteit en de vice-decaan onderwijs. Hierbij zijn docenten en studenten even sterk vertegenwoordigd, omdat binnen REBO de voorzitters docenten zijn en de vice-voorzitters studenten.

3. Taken en bevoegdheden van de opleidingscommissie

De OC heeft de volgende taken:

- signalering aan de hand van kwaliteitszorginstrumenten zoals evaluaties en aan de hand van contacten met de achterban; (check)
- reflectie op zelfstudies voor visitatie, de OER, onderwijs hervormingen e.d.; (check)
- advisering over zaken die het onderwijs van het departement betreffen. (plan en act)

Met ingang van 1 september 2017 heeft de opleidingscommissie instemmingsrecht met betrekking tot de volgende onderwerpen uit de OER:

- de wijze waarop het onderwijs in de opleiding wordt geëvalueerd,
- de inhoud van de afstudeerrichtingen,
- de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven,
- de inrichting van praktische oefeningen,
- de studielast van de opleiding en de onderwijseenheden,
- de wijze waarop selectie van studenten voor honourstrajecten binnen een opleiding plaatsvindt,
- alle overige onderwerpen uit de OER die niet als zodanig zijn voorgeschreven in de WHW: over deze onderwerpen hebben zowel opleidingscommissie als faculteitsraad instemmingsrecht.

De kerntaak van een OC is, zoals hierboven al aangeduid, advisering over alle zaken die het onderwijs betreffen en instemming op onderdelen van het OER. De OC signaleert en adviseert, maar lost geconstateerde problemen niet zelf op. Dat laatste is de taak van de onderwijsdirecteur. Voor meer informatie hierover zie artikel 9.18 uit de WHW, dit bevat een precieze beschrijving van de taken en bevoegdheden van een opleidingscommissie. De relevante artikelen zijn opgenomen in bijlage 4.

De belangrijkste onderwerpen waarmee de OC gedurende het academisch jaar te maken krijgt, zijn:

- de Onderwijs- en examenregeling (OER);
- de (verbetering van de) kwaliteit van het onderwijs (middels cursus- en curriculumevaluaties en externe monitoren);
- het cursusaanbod, de cursusteksten;
- onderwijsprojecten en specifieke onderwerpen, zoals de taaltoets, toetsbeleid en matchingsactiviteiten;
- rapporten die geschreven worden ten behoeve van de (interne) certificering of (her)accreditatie van een opleiding.

Deze onderwerpen worden in paragraaf 5 nader toegelicht.

4. OC vergaderingen

De OC's in de departementen vergaderen meestal zo'n 6-8 keer per jaar. De REBO OC voor onderzoeksmasters vergadert 2 keer per jaar, en het facultair overleg OC's vergadert 1 á 2 keer per jaar.

De OC kan aan het begin van het academisch jaar een jaarplanning maken in overleg met de beleidsmedewerkers van het departement met daarin de data en geplande onderwerpen van de OC-vergaderingen. Van sommige onderwerpen, zoals de cursusevaluaties en de OER, is namelijk aan het begin van het jaar duidelijk wanneer ze besproken kunnen of moeten worden door de opleidingscommissie.

De studentleden van de OC's voeren overleg met elkaar ter voorbereiding op de OC-vergadering. Eventueel kunnen studentleden ervoor kiezen om voor deze overleggen ook de studentassessor van het departement en/of (enkele) studentleden van de Faculteitsraad uit te nodigen. In paragraaf 6 worden de verschillende medezeggenschaporganen en overleggen nader toegelicht.

5. Belangrijke onderwerpen voor de opleidingscommissie

Deze paragraaf bevat nadere uitleg over de belangrijkste onderwerpen waar een opleidingscommissie gedurende een academisch jaar mee te maken krijgt. Ook worden er enkele handreikingen gedaan over de manier waarop een OC haar adviserende taak in de praktijk kan vormgeven.

5.1 Onderwijs- en examenregeling

Een belangrijk punt van aandacht is de Onderwijs- en examenregeling (OER) en de manier waarop deze wordt uitgevoerd. De OER vormt de wettelijke grondslag voor een opleiding en specificeert onder meer de inhoud, vorm en eindkwalificaties van de opleiding.

Artikel 7.13 van de WHW schrijft exact voor wat er in een OER moet staan (zie Bijlage 1). Deze voorschriften zijn door de Universiteit Utrecht vertaald in een *model-OER*. De model-OER bevat enkele bepalingen die in rood zijn afgedrukt; deze rode bepalingen mag de faculteit niet zelf wijzigen. De overige, zwarte bepalingen zijn een handreiking van de universiteit voor de wijze waarop iets geregeld kan worden, maar de faculteit mag hiervan afwijken.

Het departement vult de model-OER zelf nader in en legt deze *concept OER* ter instemming en advisering voor aan de betreffende OC. Per 1 september 2017 (dus m.i.v. de OER 2018-2019) heeft de opleidingscommissie instemmingsrecht op de bepalingen uit het OER aangaande:

- de inhoud van de afstudeerrichtingen binnen een opleiding,
- de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven,
- waar nodig, de inrichting van praktische oefeningen,
- de studielast van de opleiding en van elk van de daarvan deel uitmakende cursussen,
- de wijze waarop de selectie van studenten voor honourstrajecten plaatsvindt,
- overige onderwerpen in de OER die niet door WHW zijn benoemd om in OER te regelen.

Op de overige bepalingen die volgens de WHW in de OER geregeld dienen te worden heeft de OC adviesrecht:

- het aantal en de volgorde van de tentamens en de momenten waarop deze afgelegd kunnen worden,
- de inrichting van de opleiding: voltijd, deeltijd, duaal,
- de volgorde waarin, de tijdvakken waarbinnen en het aantal malen per studiejaar dat de gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van de tentamens en examens,

- de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens,
- of de tentamens mondeling, schriftelijk of op een andere wijze worden afgelegd,
- de wijze waarop lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen,
- de openbaarheid van mondelinge tentamens,
- de termijn waarbinnen de uitslag van een tentamen bekend wordt gemaakt en of en op welke wijze van deze termijn kan worden afgeweken,
- de wijze waarop en termijn van inzage bij schriftelijk werk,
- de wijze waarop en termijn van kennisneming van vragen en opdrachten van schriftelijke tentamens en de beoordelingsnormen daarvan,
- de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens,
- dat het met goed gevolg afgelegd hebben van tentamens voorwaarde is voor de toelating tot het afleggen van andere tentamens,
- de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens
- de bewaking van studievoortgang en de individuele studiebegeleiding.

De meest recente OER is te vinden via het tabblad 'Praktische informatie' op de studentensite onder 'Regelingen en procedures'.

De OER-en van alle opleidingen van de faculteit worden jaarlijks vastgesteld door de decaan, maar dit kan alleen nadat de decaan instemming heeft gevraagd aan de Faculteitsraad en de OC's. Of de Faculteitsraad zijn instemming geeft aan een OER, hangt onder andere af van een tijdig uitgebracht advies en instemming van de betrokken OC. De onderwijsdirecteur is verantwoordelijk voor het op tijd aanleveren van de tekst van de concept OER aan de OC. De OC heeft vervolgens de verantwoordelijkheid om het door de onderwijsdirecteur gevraagde advies en instemming tijdig in te dienen. Doet de OC dat niet, dan vervalt het recht op advisering en instemming.

Bij Rechtsgeleerdheid wordt elk jaar een gezamenlijke vergadering van de OC Bachelor en de OC Masters georganiseerd waar de concept OER-en worden besproken. Deze vergadering is tevens het moment dat de OC's hun advies en instemming geven over de (concept) OER. De gezamenlijke vergadering zorgt daarnaast voor meer aansluiting van de OER van de bacheloropleiding op de OER van de masteropleidingen.

Bij Economie vergaderen de beide OC's apart over het desbetreffende OER. Omdat de voorzitter van de OC beide vergaderingen voorziet, heeft hij/zij het totaaloverzicht.

De OC van Bestuurs- en Organisationswetenschap behandelt jaarlijks de OER teksten van bachelor en master gezamenlijk.

De OC kan door middel van haar advies en instemming mede vorm geven aan de OER. De uitvoering van een OER bestaat uit concrete onderwijsactiviteiten, zoals cursussen, tentamens en scriptiebegeleiding. Om zich hierover een oordeel te kunnen vormen moet de OC relevante informatie tot haar beschikking hebben. Een belangrijke bron van informatie zijn cursus- en curriculumbeoordelingen (zie nader in paragraaf 4.2).

Adviezen en verzoeken tot aanpassing i.v.m. het instemmingsrecht van de OC worden beoordeeld door de onderwijsdirecteur. Deze neemt een gemotiveerd besluit over het al dan niet opvolgen van de adviezen en de verzoeken tot wijziging van de OC en maakt deze besluiten bekend aan de OC.

In een nieuwe OER kunnen veranderingen in het examenprogramma consequenties hebben voor de student. In dat geval dient er een overgangsregeling opgesteld te worden. Zo'n regeling omschrijft hoe studenten die vóór de wijziging van de OER begonnen zijn, kunnen voldoen aan de veranderde exameneisen. Vaak betreft dit het vaststellen van equivalenties tussen nieuwe en oude cursussen. Over dergelijke overgangsregelingen moeten OC's ook adviseren. Hetzelfde geldt voor minors (samenhangende cursuspakketten) en, bij Rechtsgeleerdheid ook voor schakelprogramma's (cursuspakketten waarmee studenten die een bepaalde masteropleiding willen volgen deficiënties in hun vooropleiding kunnen wegwerken).

Nog een laatste aandachtspunt voor wat betreft de OER: de bespreking van de (concept) OERen in de OC's vindt meestal plaats in maart. Mocht je (beleids)veranderingen willen voor het komend studiejaar, dan is het te laat om daarmee te wachten tot de bespreking van de concept OERen.

De OER-en van de verschillende opleidingen worden (mede) opgesteld op basis van de model-OERen van de UU: model-OER bachelor en model-OER master. Deze model-OERen bevatten zogenoemde 'rode' en 'zwarte' bepalingen. De rode bepalingen zijn bepalingen die verplicht gelden voor alle opleidingen. De zwarte bepalingen zijn richtlijnen waar een opleiding een eigen invulling aan kan geven. Jaarlijks worden de model-OERen geüpdatet en vastgesteld in de U-raad. Na vaststelling in de U-raad, komen ze in november / december beschikbaar. Dan is dus ook voor de opleidingen duidelijk wat vanuit de UU gewenste ('zwarte bepalingen') en voorgeschreven veranderingen ('rode bepalingen') zijn voor de komende OERen.

5.2 Kwaliteit van het onderwijs

Belangrijke instrumenten die inzicht geven in de kwaliteit van de opleidingen zijn de cursus- en curriculumbeoordelingen en externe monitors (Nationale Studenten Enquête, Elsevier en Keuzegids). In het Kwaliteitszorgplan REBO wordt dieper op deze kwaliteitszorginstrumenten ingegaan.

5.3 Klachten over de kwaliteit van het onderwijs

Natuurlijk kan het gebeuren dat studenten al tijdens de cursus een probleem constateren; zij hoeven niet te wachten tot de cursusevaluatie om dit probleem aan te kaarten. Studenten kunnen eerst naar de docent stappen. Indien de situatie niet naar tevredenheid wordt opgelost, kunnen studenten aankloppen bij de klachtencoördinator, de studieadviseur, de onderwijsdirecteur of de OC. Studentleden van de OC fungeren als aanspreekpunt voor studenten.

De OC's van Rechtsgeleerdheid en Economie hebben elk een eigen algemeen e-mailadres waarop studenten terecht kunnen met klachten. Bij Bestuurs- en organisatiewetenschap kunnen studenten met klachten terecht bij Studentbelang. De OC kan besluiten om naar aanleiding van binnengekomen klachten een agendapunt in te brengen om over de klachten te praten.

Zie bijlage 1 voor alle contactgegevens en voor meer informatie over de facultaire en universitaire klachtenregelingen voor studenten.

5.4 Cursusaanbod

Naast advies over de onderwijskwaliteit op basis van evaluaties achteraf, geeft de OC ook advies op voorhand. Elk jaar ontvangt de OC het complete cursusaanbod inclusief de leerdoelen, toetsvormen, contacturen en werkvormen. In een OC-vergadering worden deze stukken besproken en geeft de OC advies over het cursusaanbod.

5.5 Rapporten ten behoeve van (interne) certificering en (her)accreditaties

Rapporten ten behoeve van de (interne) certificering of (her)accreditatie van een programma of opleiding worden in conceptvorm aan de betreffende OC voorgelegd ter bespreking en ter advisering.

Tijdens het bezoek van de visitatiecommissie of van andere commissies (bijvoorbeeld bij interne audits of proefboringen van de UU) worden vertegenwoordigers van de OC uitgenodigd voor een gesprek.

Het is duidelijk dat een OC zich met veel verschillende onderwerpen kan bezighouden. De tijd is echter beperkt en daarom moeten er prioriteiten gesteld worden. De onderwerpen worden in hoge mate bepaald door de jaarcyclus van onderwijsprogrammering en –uitvoering. Gezien de wettelijk vastgelegde taken van een OC betekent dit dat bepaalde vaste onderwerpen, zoals de OER, het cursusaanbod, de jaarplanning en de cyclus kwaliteitszorg, op min of meer vaste momenten tijdens het academisch jaar door een OC besproken moeten worden.

Daarnaast kan de OC (c.q. de voorzitter) zelf onderwerpen agenderen die niet in dit handboek vermeld staan. Het agenderen van een onderwerp dient tijdig te worden afgestemd met de voorzitter van de OC. Eventuele stukken moeten tijdig worden verstuurd. De OC kan zelf desgewenst ook via enquêtes of gesprekken specifieke onderwerpen onderzoeken. Het is aan te raden om hierover van tevoren van gedachten te wisselen met de voorzitter van de OC, zodat eventuele stukken op tijd kunnen worden verstuurd.

6. Andere medezeggenschapsorganen

Binnen de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO) zijn er verschillende medezeggenschapsorganen en samenwerkingsverbanden tussen deze organen. Hieronder worden zij benoemd en worden hun taken nader toegelicht.

6.1 Faculteitsraad

De Faculteitsraad (FR) is het hoogste medezeggenschapsorgaan in een faculteit. Binnen de Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie bestaat de raad uit een personeels- en een studentengeleding met elk twaalf leden. Voor meer informatie zie de [website](#) van de faculteit.

6.2 Het REBO-studentoverleg

Een of meerdere keren per jaar organiseren de studentassessoren van de verschillende departementsbesturen samen met de REBO studentassessor een facultaire medezeggenschapsbijeenkomst voor studentleden van de verschillende medezeggenschapsorganen van de faculteit REBO (studentleden van de verschillende OC's van de departementen U.S.E., USBO en Rechtsgeleerdheid, evenals de studentleden van de Faculteitsraad).

Tijdens deze bijeenkomsten worden actuele onderwerpen besproken, zoals de adviserings- en inspraaktaken van de OC's en de FR. De OC's van de verschillende departementen zijn zo op de hoogte van ontwikkelingen die spelen bij een ander departement. Daarnaast wordt er naar gestreefd om aan het begin van elk studiejaar een trainingsdag te organiseren voor studentleden van de OC.

Het wordt studentleden van de OC sterk aangeraden om bij het REBO-studentoverleg aanwezig te zijn, omdat deze bijeenkomsten een goede voorbereiding voor de OC-vergaderingen kunnen zijn.

6.3 VIDIUS

VIDIUS Studentenuit (www.vidius.nl) is ontstaan uit een fusie tussen drie organisaties: stichting Overkoepelend Orgaan Faculteitsverenigingen Utrecht (OOFU), LinQ en USF Studentenbelangen. VIDIUS is een belangenbehartiger voor iedereen die in Utrecht studeert. VIDIUS helpt Utrechtse studenten die vragen hebben over medezeggenschap, gemeentelijk beleid of die hulp zoeken bij juridische of organisatorische vraagstukken. VIDIUS organiseert onder andere trainingen voor OC-studentleden.

6.4 Speciaal voor Rechtsgeleerdheid: JSVU Studentenbelang

Speciaal voor studentleden van de OC's en uit het departement Rechtsgeleerdheid afkomstige studentleden van de Faculteitsraad organiseert studievereniging JSVU enkele bijeenkomsten per jaar. Het doel van de bijeenkomsten is om OC-leden en Faculteitsraadsleden met elkaar in contact te brengen en zo te zorgen voor een goede onderlinge communicatie. Door de bijeenkomsten houden de verschillende medezeggenschapsorganen elkaar van hun activiteiten op de hoogte. Tijdens de bijeenkomsten worden actiepunten en stellingen besproken.

6.5 Speciaal voor Economie: het StIB.

Dit is de Student Interest Body van de studievereniging ECU'92 waar alle studenten in zitten die U.S.E vertegenwoordigen in medezeggenschapsorganen. Dat zijn de studenten van de OC, de U.S.E. studentleden van de FR, het studentlid in het U.S.E. –bestuur en het studentlid van het BUS/GBU. (<https://www.ecu92.nl/education/student-interest-body>)

6.6 Speciaal voor Bestuurs- en Organisationswetenschap: Studentbelang

StudentBelang is een belangrijke gesprekspartner voor de opleiding. Het is een overlegorgaan waarin alle USBO-studenten die actief zijn in de medezeggenschap binnen departement en faculteit bij elkaar komen. In StudentBelang delen studenten die actief zijn in de (mede)zeggenschap kennis en informatie met elkaar en werken daarnaast aan functieoverschrijdende onderwerpen zoals internationalisering en stress. Daarnaast organiseren zij ook activiteiten en debatten waarbij studenten hun mening kunnen laten horen en zet StudentBelang elke twee jaar een breed opgezette eigen enquête uit onder de noemer S(tudenten)peiling. Het is gebruikelijk dat bij het onderwijs betrokken medewerkers, zowel docenten als ondersteunend personeel, hierin ook een aandeel hebben.
(studentbelang.usbo@uu.nl)

6.7 Voorbereidend overleg

Naast de hierboven genoemde gezamenlijke vergaderingen met de vaste inspraakorganen kunnen studentleden van de OC's ook met elkaar vergaderen als voorbereiding op de OC-vergaderingen. Dit kan eventueel samen met de studentassessor van het departementsbestuur en/of met (enkele) studentleden van de Faculteitsraad; voor sommige onderwerpen, zoals de OER, kan het namelijk

nuttig zijn een breder voorbereidend overleg te voeren. De keuze voor het uitnodigen van de studentassessor of leden van de FR is geheel aan de OC.

7. Tijdsbesteding

Studenten ontvangen een bestuursbeurs voor hun werk voor de OC. Deze vergoeding is gebaseerd op het aantal uren per week dat een studentlid aan zijn taken kwijt is. Voor de OC is universiteitsbreed bepaald dat een studentlid minder dan een halve werkdag per week kwijt is aan werkzaamheden voor de OC. Het College van Bestuur stelt hiervoor jaarlijks een bedrag vast. Studentleden komen in aanmerking voor deze vergoeding wanneer ze ten minste 80% van de OC-vergaderingen hebben bijgewoond, de vergaderingen zichtbaar hebben voorbereid, actief hebben deelgenomen aan de overleggen en in het jaar van lidmaatschap staan ingeschreven bij de UU. Studenten krijgen vrijstelling van hun onderwijsverplichting als dit samenvalt met de vergaderingen van de OC. Zij dienen zich dan tijdig af te melden bij hun docent. Uitzondering hierop vormen de tentamens. Deelname aan OC-vergaderingen wordt niet als overmachtsituatie gezien voor deelname aan tentamens. In die zin zijn tentamens een geldige reden om niet aan vergaderingen van de OC deel te nemen.

8. Benoeming, opvolging en vervanging

Leden van de facultaire OC voor onderzoeksmasters worden door de decaan benoemd. De leden van de overige OC's worden door de departementshoofden benoemd. Docentleden en voorzitters worden in beginsel benoemd voor een periode van twee jaar, studentleden worden in beginsel benoemd voor een periode van één jaar. Benoemingen gaan in met de start van het academisch jaar (september). Uitzonderingen hierop zijn de OC Bachelor van Rechtsgeleerdheid en de OC van Bestuurs- en Organisationswetenschap waar een alternerend benoemingsstelsel bestaat. Een deel van de studentgeleding wordt per februari benoemd. De overige studentleden worden per september benoemd. Op deze manier zijn er continu ervaren studentleden binnen de OC om de overdracht te bevorderen.

De opleidingscommissies zelf zijn verantwoordelijk voor de werving- en selectieprocedure van kandidaten. In het geval van een aanstaand vertrek van een studentlid, starten studentleden tijdig een wervingsprocedure. Bij Rechtsgeleerdheid gebeurt dit in samenspraak met de studentassessor van het departement en bij Economie in samenspraak met het studentlid van het onderwijsbestuur. Bij het zoeken naar opvolging van een docentlid, bepaalt de docentgeleding het profiel vast van het te werven docentlid. Hierbij wordt gekeken de representativiteit van de totale docentgeleding over de bachelorjaren en/of masterprogramma's.

Uiteraard moeten nieuwe OC leden ingewerkt worden. De studentleden van de OC zorgen zelf voor een goede overdracht aan de nieuwe studentleden. Hiertoe is het aan te raden dat oude en nieuwe studentleden in elk geval één keer gezamenlijk vergaderen. Ook maken de studentleden een overdrachtsdocument met daarin de belangrijkste aandachtspunten voor de nieuwe studentleden. Een (onderwijsbeleids)medewerker van het departement kan hier behulpzaam bij zijn.

9. Klachten

Het kan voorkomen dat er tussen onderwijdirecteur en de OC wrijving ontstaat die intern niet kan worden opgelost. In zo'n geval kunnen leden van de OC het departementshoofd vragen te bemiddelen. Opleidingscommissies kunnen zich ook wenden tot een landelijke geschillencommissie medezeggenschap. Meer informatie hierover is te vinden op de website www.onderwijsgeschillen.nl.

Bijlage 1: Overzicht contactgegevens OC's en verdere info

Contactgegevens

OC's Rechtsgeleerdheid:

- OCbachelor.rechten@uu.nl
- OCmasters.rechten@uu.nl

OC Economie:

- dpc.use@uu.nl

OC Bestuur- en organisatiewetenschap:

- Studentbelang.usbo@uu.nl

Meer informatie over de facultaire en universitaire klachtenregelingen voor studenten.

<https://students.uu.nl/> : tabblad 'Praktische informatie' op de Studentensite, onder 'Regelingen en procedures'.

Bijlage 2: Beknopt overzicht van activiteiten van OC-leden

(a) voorzitter

- voorbereiden en voorzitten vergaderingen (ondersteuning door secretaris)
- formuleren van adviesteksten aan de onderwijsdirecteur
- duidelijk samenvatten van discussies en actiepunten tijdens vergaderingen
- accorderen van toegevoegde agendapunten
- begeleiden van studentengeleding bij voorstellen voor agendapunten
- initiëren van andere (typen van) evaluaties
- contact onderhouden met onderwijsdirecteur
- contact onderhouden met achterban (collega-docenten)
- instrueren en controleren notulist
- toezien op archiveren van relevante stukken

(b) docentlid

- vertegenwoordigen docenten van de opleiding
- voorbereiden en bijwonen van vergaderingen van de opleidingscommissie
- contact onderhouden met leden van andere medezeggenschapsorganen
- contact onderhouden met achterban (collega-docenten)
- signaleren van knelpunten binnen de opleiding

(c) studentlid

- vertegenwoordigen studenten van de opleiding
- voorbereiden en bijwonen van vergaderingen van de opleidingscommissie
- vooroverleg voeren met mede OC-studentleden
- contact onderhouden met leden van andere medezeggenschapsorganen (m.n. faculteitsraad)
- contact onderhouden met de achterban (mede-studenten)
- signaleren van knelpunten binnen de opleiding

Bijlage 3: Tips voor OC-studentleden

Tips/aanbevelingen algemeen

- Wijs een voorzitter aan.
- Stel een beleidsplan op waarin wordt vastgesteld met welke onderwerpen de OC zich gedurende het jaar wil gaan bezighouden.
- Plan extra onderwerpen voor OC-vergaderingen zorgvuldig: neem ruim op tijd contact op met de voorzitter om het agendapunt te bespreken en maak afspraken over het aanleveren van eventuele stukken.
- Plan enkele overleggen in waarin je elkaar op de hoogte houdt van wat er speelt en waarin je de OC-vergaderingen met elkaar voorbereidt.

Tips/aanbevelingen bij inwerken nieuwe OC leden

- Overleg met de voorzitter (en/of secretaris) wie zorg draagt voor de opvolging en op welke manier.
- Maak een overdrachtsdocument of draaiboek voor de opvolgers. Vermeld hierin de belangrijkste aandachtspunten voor de studentengeleding en lopende zaken op het moment van overdracht.
- Plan één gezamenlijke vergadering met oude en nieuwe OC-leden.
- Maak een draaiboek. Vermeld hierin wat het afgelopen jaar gedaan is: bespreek de officiële agendapunten en ook wat daarbuiten is georganiseerd. Ook heel handig om op te nemen is een soort 'smoelenboek' of functieomschrijvingen van alle personen waar een OC mee te maken heeft. Het is handig om ook de praktische gang van zaken op te nemen in het draaiboek. Daarnaast kunnen eventuele zaken waar komend jaar extra aandacht voor moet zijn, zoals een cursus die eerder slecht is geëvalueerd, in het draaiboek opgenomen worden.
- Zorg ervoor dat de namen van de OC-studentleden en het e-mailadres van de OC duidelijk op de studentensite staan. Op die manier weten studenten de OC te vinden wanneer zij klachten hebben.

De Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) heeft enkele jaren geleden een mooi boekje uitgegeven met tips & trucs voor OC-leden: De OC-wijzer. Je kunt het boekje (in vorm van een pdf-bestand) [hier](#) vinden. Het boekje is niet meer beschikbaar via de website van de LSVb zelf, maar je kunt de OC-wijzer eenvoudig vinden door de googlen op 'OC-wijzer Lsvb'.

Bijlage 4: Relevante artikelen uit de WHW

WHW Artikel 9.18. Opleidingscommissies

1. Voor elke opleiding wordt een opleidingscommissie ingesteld. De commissie heeft tot taak:
 - a. advies uit te brengen over de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13,
 - b. het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling, en
 - c. het desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan het bestuur van de opleiding, bedoeld in artikel 9.17, eerste lid, en de decaan over alle aangelegenheden betreffende het onderwijs in de desbetreffende opleiding.
2. Op een advies als bedoeld in het eerste lid, is artikel 9.35, aanhef en onderdelen *b* en *c*, van overeenkomstige toepassing.
3. In het faculteitsreglement wordt de wijze van benoeming en samenstelling van de opleidingscommissie geregeld, met dien verstande dat de helft van het totaal aantal leden van de commissie voortkomt uit de voor de desbetreffende opleiding ingeschreven studenten.
4. Indien een faculteit slechts een opleiding omvat, kan het faculteitsreglement bepalen dat de taken en bevoegdheden van de opleidingscommissie worden uitgeoefend door de faculteitsraad, bedoeld in artikel 9.37.
5. Voor de toepassing van dit artikel kan onder opleiding mede worden begrepen een bacheloropleiding en een of meer daarop aansluitende masteropleidingen.

WHW Artikel 7.13. Onderwijs- en examenregeling

1. Het instellingsbestuur stelt voor elke door de instelling aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling vast.
2. In de onderwijs- en examenregeling worden, onverminderd het overigens in deze wet terzake bepaalde, ten minste geregeld:
 - a. de inhoud van de opleiding en van de daaraan verbonden examens,
 - b. de inhoud van de afstudeerrichtingen binnen een opleiding,
 - c. de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven,
 - d. waar nodig, de inrichting van praktische oefeningen,
 - e. de studielast van de opleiding en van elk van de daarvan deel uitmakende onderwijseenheden,
 - f. de nadere regels, bedoeld in de artikelen 7.8b, zesde lid, en 7.9, vijfde lid,
 - g. ten aanzien van welke masteropleidingen toepassing is gegeven aan artikel 7.4a, achtste lid,
 - h. het aantal en de volgtijdelijkheid van de tentamens alsmede de momenten waarop deze afgelegd kunnen worden,
 - i. de voltijdse, deeltijdse of duale inrichting van de opleiding,
 - j. waar nodig, de volgorde waarin, de tijdvakken waarbinnen en het aantal malen per studiejaar dat de gelegenheid wordt geboden tot het afleggen van de tentamens en examens,
 - k. waar nodig, de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur te verlengen,
 - l. of de tentamens mondeling, schriftelijk of op een andere wijze worden afgelegd, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te

- bepalen,
- m. de wijze waarop lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen,
 - n. de openbaarheid van mondeling af te nemen tentamens, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen anders te bepalen,
 - o. de termijn waarbinnen de uitslag van een tentamen bekend wordt gemaakt alsmede of en op welke wijze van deze termijn kan worden afgeweken,
 - p. de wijze waarop en de termijn gedurende welke degene die een schriftelijk tentamen heeft afgelegd, inzage verkrijgt in zijn beoordeelde werk,
 - q. de wijze waarop en de termijn gedurende welke kennis genomen kan worden van vragen en opdrachten, gesteld of gegeven in het kader van een schriftelijk afgenomen tentamen en van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden,
 - r. de gronden waarop de examencommissie voor eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, dan wel voor buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden, vrijstelling kan verlenen van het afleggen van een of meer tentamens,
 - s. waar nodig, dat het met goed gevolg afgelegd hebben van tentamens voorwaarde is voor de toelating tot het afleggen van andere tentamens,
 - t. waar nodig, de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen,
 - u. de bewaking van studievoortgang en de individuele studiebegeleiding, en
 - v. de wijze van beoordeling door het instellingsbestuur van gevallen als bedoeld in artikel 7.31a, derde lid.

WHW Artikel 9.48. voorziening en scholing

1. Het college van bestuur staat de universiteitsraad het gebruik toe van de voorzieningen waarover het kan beschikken, en die de raad voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft.
2. Het college van bestuur stelt de leden van de universiteitsraad in de gelegenheid om gedurende een door het college van bestuur en de raad gezamenlijk vast te stellen hoeveelheid tijd de scholing te ontvangen die de leden van de raad voor de vervulling van hun taak nodig hebben. Het personeel van de universiteit wordt in de gelegenheid gesteld deze scholing in werktijd en met behoud van salaris te ontvangen.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de faculteitsraden en opleidingscommissies met dien verstande dat de decaan in de plaats treedt van het college van bestuur.

Bijlage 5: Tekst uit ‘Handreiking verantwoordelijkheden t.a.v. de kwaliteit van opleidingen’

Anton van den Hoeven, 2 februari 2017

Taken opleidingscommissie

De opleidingscommissie is een adviesorgaan, dat adviseert over de kwaliteit van het onderwijs. Met ingang van 1 september 2017 wordt de opleidingscommissie een medezeggenschapsorgaan dat tot taak heeft te adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de opleiding. Dat betekent dat de commissie wel actief kan zijn bij bijvoorbeeld onderwijsevaluaties en het signaleren van knelpunten binnen de opleiding, maar niet verantwoordelijkheid draagt voor beslissingen t.a.v. kwaliteitszorg. De onderwijsdirecteur is daarvoor verantwoordelijk. De opleidingscommissie heeft tot taak:

- advies uit te brengen over de onderwijs- en examenregeling (OER)
- het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de OER
- het desgevraagd of uit eigen beweging advies uitbrengen aan de onderwijsdirecteur en de decaan over alle aangelegenheden betreffende het onderwijs in de desbetreffende opleiding

Met ingang van 1 september 2017 komt daar bij dat de opleidingscommissie in plaats van adviesrecht instemmingsrecht heeft met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- de wijze waarop het onderwijs in de opleiding wordt geëvalueerd,
- de inhoud van de afstudeerrichtingen,
- de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven (waarbij de minister dan weer wel aantekent dat het niet de bedoeling is dat studenten meebeslissen over eindtermen),
- de inrichting van praktische oefeningen
- de studielast van de opleiding en de onderwijseenheden
- de wijze waarop selectie van studenten voor honourstrajecten binnen een opleiding plaatsvindt
- alle overige onderwerpen uit de OER die niet als zodanig zijn voorgeschreven in de WHW: over deze onderwerpen hebben zowel opleidingscommissie als faculteitsraad instemmingsrecht (en is er dus overlap in bevoegdheden); dit is onbedoeld en OCW gaat dit corrigeren, maar dat zal niet lukken voor 1 september 2017.

De opleidingscommissie kan een actieve rol hebben bij de instrumenten voor de kwaliteitszorg onderwijs, zoals de cursus- en curriculumevaluaties. Daarnaast kan zij zelf ook via enquêtes specifieke onderwerpen (zoals onderwijsvoorzieningen als kwaliteit van onderwijslokalen, maar ook onderwerpen als tutoraat, feedback op toetsing, en voorzieningen gehandicapten) erachter komen of de opleiding alles op orde heeft. Naast het houden van enquêtes kunnen ook bijeenkomsten met studenten en/of docenten georganiseerd worden.